

Saksbehandler: Siri Merete Alfheim

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
065/22	Formannskapet	30.05.2022

Bedre polititjenester og beredskap

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Formannskapet vedtar nedenforstående høringsinnspill punkt en til fem som fremgår av saksutredningen om bedre polititjenester og beredskap.
2. Høringsinnspillene sendes Justis- og beredskapsdepartementet innen fristen 1. juni 2022.

Formannskapet 30.05.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 065/22 Vedtak:

1. Formannskapet vedtar nedenforstående høringsinnspill punkt en til fem som fremgår av saksutredningen om bedre polititjenester og beredskap.
2. Høringsinnspillene sendes Justis- og beredskapsdepartementet innen fristen 1. juni 2022.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Justis- og beredskapsdepartementet skrev et brev hvor de ber om råd fra kommunene slik at polititjenestene og beredskapen kan bli bedre. Målet for regjeringen er en justissektor som forebygger bedre og at politiet og nødetatene er til stede i hele Norge. I Hurdalsplattformen fremgår det at Regjeringen ønsker å opprette polititjenesteområder i dialog med kommunene og politidistriktene. Det skal opprettes 20 nye tjenestesteder der behovet er størst.

Politiets innbyggerundersøkelse viser at innbyggerne i Norge stort sett har en høy trygghetsfølelse og tillit til politiet. Likevel opplever innbyggere i mindre befolkningstette områder at politiet er mindre tilgjengelige etter nærpoltireformen.

Polititjenestene og beredskapen i landet skal styrkes for å sikre god forebygging av kriminalitet, god lokalkunnskap og raskere responstid ved alvorlige hendelser. Samtidig skal ikke den faglige kvalitetsutviklingen som politiet har vært gjennom svekkes.

Det bes særlig om innspill på følgende punkter:

1. *Hvilke utfordringer mener dere kommunen vil stå overfor innenfor områdene forebygging, beredskap og sivile tjenester de neste årene?*
2. *Er kommunen tilfreds med politiets bemanningsutvikling, tjenestestedstruktur og tjenestetilbud? Hvis ikke, hva er årsakene?*
3. *Både kommunen og politiet har ansvar for å sikre innbyggernes trygghet og gode tjenester. Hvordan kan polititjenestene og samarbeidet mellom kommunen, politiet og ev. andre lokale aktører som nabokommuner og fylket videreutvikles for å sikre dette?*

Hvilke ressurser ser kommunen for seg at de kan avsette til videreutvikling av samarbeidet om å sikre innbyggernes trygghet?

4. *Hva er ønsket utvikling når det gjelder tilgjengeligheten til politiets tjenester?*

Via et tjenestested i politiet?

Via fysisk tilstedeværelse annet sted enn på et tjenestested? -

Via fysisk oppmøte?

Via telefon?

Via internett?

5. *Ønsker kommunen et nytt tjenestested i politiet? Hvis ja, kan kommunen tilby lokaler, for eksempel samlokalisering med andre kommunale tjenester?*

Formannskapet vedtok i sak 033/22 at høringen tas til politisk behandling.

Saken ble enstemmig tatt opp til realitetsbehandling. Ordfører tar imot høringsinnspill fra formannskapetets medlemmer, og oversender rådmannen. Rådmannen utarbeider høringssvar. Det er videre i høringen sendt mail til de ulike kommunale etatene for å få deres innspill og inkludere de i høringen.

Høringsinnspill

Under følger Karmøy kommune sine innspill på spørsmålene fra Justis- og Beredskapsdepartementet. Karmøy kommune har et godt samarbeidet med Karmøy politistasjon gjennom blant annet SLT (samhandling av lokale kriminalitetsdempende tiltak) og politirådssamarbeidet. I dette høringsinnspillet vil det som kan forbedres vektlegges.

1. ***Hvilke utfordringer mener dere kommunen vil stå overfor innenfor områdene forebygging, beredskap og sivile tjenester de neste årene?***

Kravene og forventningen til innsats innen forebygging, beredskap og sivile tjenester vil trolig øke i fremtiden. Dette vil mest sannsynlig skje uten at kommunene og politiet får mer ressurser til strategisk og individrettet arbeid.

Utfordringer innen forebygging:

Når det gjelder forebygging, er dette del av politiets primærstrategi slik at alle etater i politiet skal arbeide i det forebyggende sporet. At forebyggende arbeid styrkes på denne måten er positivt.

Ungdata er en nasjonal undersøkelse som viser trender i samfunnet, for ungdom på ungdomsskole og i videregående opplæring. Ungdata undersøkelsen fra 2022 viser at rusmidlene røyk, snus,

alkohol, hasj/marihuana og tyngre narkotiske stoffer oppleves som mindre helseskadelig i 2022 enn i 2019. Denne endringen kan indikere en mer liberal holdning blant ungdom til rusmidler. Samme tendens rapporteres fra politiet og øvrige aktører som arbeider i feltet. Fra politi og samarbeidende aktører meldes videre økende bekymring rundt at politiet har mistet verktøy til å pågripe ungdom som er i besittelse av illegale rusmidler. Hensikten med pågripelsen er å iverksette hjelpetiltak. Det gjenstår å se om nasjonalt vedtatte verktøy og arbeidsmetoder er hensiktsmessig og samfunnsøkonomisk forsvarlig overfor sårbare ungdommer med rusutfordringer. Politiet og kommunen er bekymret over mulige konsekvenser en endring i politiets verktøyer og den vedtatte nasjonale arbeidsmetodikken kan få for sårbare ungdommer.

Det rapporteres også om at meldt kriminalitet er synkende. Dette har også sammenheng med hvordan politiet prioriterer ressurser. Eksempelvis prioriteres ikke narkotika kriminalitet lengre, noe som resulterer i færre anmeldelser og således bedre statistikk. Samtidig er en del av sakene politiet arbeider med blir mer komplekse og arbeidskrevende. En nedgang i kriminaliteten frigjør derfor ikke nødvendigvis ressurser.

For å lykkes bedre med forebygging bør samhandling og samarbeidet mellom kommune og politi styrkes ytterligere. Hensikten bør være å komme tidligere i gang med forebyggende- og helsefremmende arbeid før problemene har eskalert.

Utfordringer innen beredskap:

I Karmøy kommune deles beredskapsarbeidet inn i to deler; «utøvende beredskap» og «overordnet beredskap».

Når det gjelder politiet sitt arbeid innen utøvende beredskap, har Karmøy kommune et godt samarbeid med Karmøy politistasjon. Men for Karmøy kommune er det viktig at politiet deltar i hele beredskapsarbeidet; både det utøvende og det overordnede. Eksempelvis skulle kommunen ønsket at politiet hadde ressurser til å delta med sin kompetanse i kriseøvelser, risiko-vurderinger og videreutvikling av beredskapsarbeidet. Kommunen opplever også tidvis at politiet ikke har mulighet til arbeid utover planlagte turnuser. Eksempelvis under pandemien og påfølgende innreiserestriksjoner. Politiet innskrenket her sin kontrollfunksjon på grensa til oppmøte på flyplassen i tråd med turnuser.

Utfordringer innen sivile tjenester:

Politiet melder om økende utfordringer med kredittlån og økende kredittkortgjeld. Den nåværende økonomiske situasjonen med økende rente, bensinpriser, matpriser og strømpriser medfører at flere vil få betalingsutfordringer. Særlig er det bekymring rundt innbyggere med redusert betalingsevne.

2. Er kommunen tilfreds med politiets bemanningsutvikling, tjenestestedstruktur og tjenestetilbud? Hvis ikke, hva er årsakene?

Karmøy kommune er en kommune med ca. 42.000 innbyggere og det er viktig at kommunen har sitt eget tjenestested. Dette gjelder både med tanke på responstid, nærhet til innbyggerne og lokalkunnskap.

Etter nærpoltireformen har Karmøy politistasjon fått en reduksjon i arbeidsoppgaver og ansatte ved at det er opprettet felles straffesaksinntak og etterforskningsenhet som tar unna en del av sakene. Passkontoret er også flyttet til forvaltningssenter i Haugesund. Karmøy politistasjon har samtidig fått ansvar for fastlands Karmøy slik at de betjener et større område enn før.

Karmøy kommune har merket en endring i tjenestetilbudet rettet mot ungdom etter Nærpoltireformen. Karmøy politistasjon fikk etter reformen tildelt et større ansvarsområde uten

tilføring av ressurser på det forebyggende feltet. Karmøy kommune spilte inn, før politireformen trådte i kraft, hvor viktig det er å prioritere det individrettede kriminalitetsforebyggende arbeidet på ungdoms- og videregående skoler. Grunnet stadig flere oppgaver og større nedslagsfelt, opplever ungdomsskolene og videregående opplæring at forebyggende enhet kan være vanskeligere å få tak i enn før reformen. Dette skyldes slik vi opplever det at flere og tyngre oppgaver ligger på forebyggende enhet enn tidligere. Karmøy kommune skulle gjerne sett at forebyggende enhet hadde mer ledig kapasitet til å styrke det individrettede oppsøkende kriminalitetsforebyggende arbeidet på skolene.

Karmøy kommune og politiet samarbeider om en rekke områder og med mange ulike aktører. Eksempelvis er psykososiale team på ungdomsskolene og videregående skole, deltakelse på overgangsleir, forebyggende arbeid på ungdoms- og videregående skoler, foreldremøter og oppfølging av ungdom som har debutert med illegale rusmidler. Videre samarbeides det om aktuelle kriminalitetsdempende tiltak i tråd med utfordringsbildet. En oversikt over arbeid kan sees i [rusmiddelpolitisk handlingsplan](#) og [årlig rapportering](#) av samme plan.

Når det gjelder «utøvende og overordnet» beredskap, kom det innspill om at politiet sin deltakelse er ønsket i større grad enn hva som er mulig i dag. Politiets tilstedeværelse ønskes mer i «utøvende beredskap» og samhandling med andre samfunnsaktører i krisesituasjoner. Også i «overordnet beredskap» skulle Karmøy kommune gjerne hatt et mer omfattende samarbeid rundt kriseøvelser, risiko-vurderinger m.m. Hensikten er å styrke det overordnede og helhetlige arbeidet.

3. *Både kommunen og politiet har ansvar for å sikre innbyggernes trygghet og gode tjenester. Hvordan kan polititjenestene og samarbeidet mellom kommunen, politiet og ev. andre lokale aktører som nabokommuner og fylket videreutvikles for å sikre dette?*

Kommunen, fylket og politiet samarbeider for å sikre innbyggerne trygghet og gode tjenester. Likevel oppleves enkelte utfordringer. Operasjonssentralen som tidligere var lokal er nå flyttet til Stavanger. Det oppleves i enkelte situasjoner vanskeligere å få hjelp nå enn før.

Politiet og kommunen håndterer også ulike lovverk. Det er viktig at politiet og kommunen har kunnskap om hverandres lovverk og samarbeider utfra gjeldende handlingsrom. I enkelte situasjoner kan samarbeidet oppleves utfordrende da lovverkene og mulighetsrommene er sprikende. Dette gjelder ikke bare Karmøy kommune, men også andre kommuner i landet.

Sentrale myndigheter, inkludert Justis- og Beredskapsdepartementet, har lenge hatt et samarbeid om å skaffe alle en plass å bo. Særlig gjelder dette mennesker uten fast bosted og med rus og psykiske utfordringer. Handlingsplanen «Sammen om velferd», som er underskrevet av daværende justisminister påpeker dette.

Når alle skal bo i kommunen, må en være innstilt på at dette ikke kan gå knirkefritt. Det ligger i kortene at situasjoner vil oppstå rundt enkelte innbyggere. For at nabolag skal føle seg trygge, bør politiet prioritere de sakene hvor det oppstår uro i nabolaget. Fra politiet sitt ståsted er brukerne så syke at det er lite politiet kan gjøre med denne gruppen. De trenger helsehjelp og politiet henviser derfor til helse- og omsorgstjenestene og kommunen sitt ansvarsområde. Kommunen har ikke mandat eller virkemidlene til å håndheve ordensforstyrrelser, kriminelle handlinger og nabolag som føler seg utrygge. Ansatte i Karmøy kommune opplever at politiet sentralt prøver å definere seg bort fra ansvaret dersom en person har psykiske lidelser. Dette er et eksempel på et arbeidsfelt hvor politiet og kommunen har veldig ulik oppfattelse av hva som er den beste løsningen, hvem som har ansvaret og hvordan situasjonen bør ivareta for å sikre innbyggerne. Videre vanskeliggjør dette arbeidet for en samlet satsning fra sentrale styresmakter om at alle skal ha et sted å bo og integreres i ordinære boområder.

Gjennom SLT-arbeidet samarbeider politiet, SLT-koordinator, fylkeskommunen, andre kommunale aktører som eksempelvis barnevernet og skolene samt frivillige aktører om å forebygge rus og kriminalitet. Samarbeid med frivilligheten i kommunen og øvrige aktører som arbeider forebyggende som eksempelvis helsesykepleiertjenesten, frivillighets- og folkehelsekoordinator er viktig for å heve det forebyggende og helsefremmende arbeidet ytterligere.

Hvilke ressurser ser kommunen for seg at de kan avsette til videreutvikling av samarbeidet om å sikre innbyggernes trygghet?

Karmøy kommune har begrenset økonomisk handlingsrom, men er opptatt av å få til gode samarbeid internt og eksternt for å oppnå felles samfunns mål. Kommunen vil derfor tilrettelegge for samarbeid med allerede eksisterende aktører og kommunale tjenester. Eksempel kan være det overordnede arbeidet til frivillighets-, folkehelse-, og SLT-koordinator.

4. Hva er ønsket utvikling når det gjelder tilgjengeligheten til politiets tjenester?

Via et tjenestested i politiet?

Via fysisk tilstedeværelse annet sted enn på et tjenestested? -

Via fysisk oppmøte?

Via telefon?

Via internett?

For Karmøy kommune er det viktig at politiet beholder politistasjon i kommunen. Et fysisk kontor forenkler kontakt med publikum og bedrer mulighetene for tverrfaglig samarbeid med andre aktører.

5. Ønsker kommunen et nytt tjenestested i politiet? Hvis ja, kan kommunen tilby lokaler, for eksempel samlokalisering med andre kommunale tjenester?

Karmøy politistasjon er i prosess for å finne mer egnede lokaler i Karmøy kommune. Det har vært dialog rundt prosessen blant annet i politirådssamarbeid.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener at Karmøy kommune har et godt samarbeid med Karmøy politistasjon på de fleste områdene. Politiet og kommunen håndterer ulike lovverk og har derigjennom ulike handlingsrom i arbeidsfeltene sine. Det er viktig at både politi og kommune kjenner til hverandres mulighets- og handlingsrom for å finne best mulig løsninger i hver enkelt situasjon. Det er i påfølgende høringsinnspill punkt en til fem valgt å fokusere på de områdene rådmannen mener det er rom for forbedring for å videreutvikle polititjenestene og beredskapen.

Vedlegg:

Vedlegg:

Vedlegg:

Høring - bedre polititjenester og beredskap